

Till Skolöverstyrelsen.

Den framställning till vederbörande myndighet, som av 1921 års kongress beslutades rörande diciplin i fortsättnings-skolan och som utmynnade i yrkandet, att det förbud mot kroppsaga, som återfinnes i par. 31 mom. 3 av fortsättningsskolstadgan, måtte upphävas har på måndagen expedierats till k. skolöverstyrelsen.

Förbundets ordförande och sekreterare hrr Lind och Wallerius hade nämligen sagda dag företräde hos skolöverstyrelsens chef, generaldirektören B. J:son Bergqvist, därvid nedanstående framställning i ärendet föredrogs:

"Vid undervisning i fortsättningsskolan i synnerhet i städer och andra större samhällen, ha yppat sig stora svårigheter att på ett tillfredsställande sätt upprätthålla diciplin, ett förhållande, som kan lända skolans anseende och dess undervisning till skada. Frågan har också varit föremål för behandling inom lärarkretsar. Vid Sverges Folkskolläraryrkeförbunds kongress i augusti 1921 upptogs densamma till dryftande. Kongressen beslöt uppdraga åt förbundsstyrelsen att hos vederbörande myndigheter göra framställning om att bestämmelsen angående förbud mot kroppsaga måtte utgå ur fortsättningsskolstadgan.

Förbundsstyrelsen, som härmed går att fullgöra det av kongressen givna uppdraget, vill vördsamt anföra följande:

Att det i den obligatoriska fortsättningsskolan på många håll visat sig överstiga såväl lärarnas som myndigheternas krafter att hålla en för undervisningens rätta bedrivande nödvändig ordning och regelbunden skolgång får väl i viss utsträckning tillskrivas den omständighetern, att den nya skolformen ännu ej omfattas med föräldrarnas och lärjungarnas förtroende. Men det bör dock anmärkas, att det är samma barn och i regel samma lärare i fortsättningsskolan som i den egentliga folkskolan. Av folkskolinspektörernas utsago att döma är diciplinen tillfredsställande på folkskolstadiet. Att däremot fortsättningsskolans elever ofta visa en här påtalad försumlighet och bristande diciplin pekar under sådana förhållanden tydligt hän på, att det gällande reglementet ej anvisar medel, som stundom kunna finnas nödvändiga. I k. m:ts stadga för fortsättningsskolorna av den 16 september 1918 § 31 mom. 3 givas följande föreskrifter:

"Lärjunge, som felar i sina åligganden, vare i mån av förseelsens beskaffenhet underkastad lärarens bestraffning i enlighet med de närmare bestämmelser, som i detta avseende meddelas i det för skolan gällande reglementet, därvid dock kroppslig åga icke må förekomma." Det kan ej förnekas att ifrågavarande bestämmelser, som kategoriskt förbjuda kroppssaga gentemot fortsättningsskolans lärjungar, äro tillkomna i bästa avsikt och stå i överensstämmelse med vår tids humanitära uppfattning. För barn i motsvarande åldersstadium, som åtnjuta undervisning i andra skolor, såsom realskolor, kommunala mellanskolor och högre folkskolor gälla även dylika stadganden. En icke oväsentlig skillnad i effektiviteten av de bestraffningsformer, som kunna komma i tillämpning vid dessa olika skolor, gör sig emellertid starkt gällande. Vad som härvidlag äger avgörande betydelse långt mera än lärarnas rättigheter eller skyldigheter i fråga om sättet för bestraffningen äro de åtgärder, som ställas i utsikt, om den av läraren givna bestraffningen ej medför åsyftad värkan. Härvid är att märka, att i andra här åberopade skolor föreligger en möjlighet att från skolan skilja sådana lärjungar, som icke låta sig rätta utan genom fortsatt dåligt uppträdande eller vanart utöva ett skadligt inflytande på si-

na kamrater. Blotta förekomsten av dylikt straffhot värkar både på lärjungarna och föräldrarna. I fortsättningsskolan kunna omöjligen tillgripas relegeringsåtgärder, då ju alla barn, som ej begagna sig av andra undervisningsmöjligheter, måste gå i denna skola. De yttersta medel, som enligt stadgan äro givna för ordningens upprätthållande, såsom lärjunges skiljande från hemmet och uppfostran i särskild skola m.m. komma väl ytterst sällan till användning. Härom äro eleverna också medvetna, vilket gör, att de känna sig trygga.

Från flera håll har inberättats de mest otroliga exempel på, vad bångstyriga pojkar kunna taga sig till, med vilken råhet och fräckhet de uppträda störande mitt under en pågående lektion. Fall ha också förekommit, då läraren, trotsande reglementet, tvingats tillgripa kroppsaga, och resultatet har blivit det allra bästa.

Styrelsen vill betona, att de åtgärder, som härmed föreslås, för att råda bot för ett missförhållande, icke föranledas av någon önskan inom lärarkåren att ge kroppsstraffet en ökad tillämpning. Lärarnas ställning till denna fråga framgår tydligast därav, att kroppslig aga förekommer ytterst sällan inom de högsta folkskolklasserna.

Under hänvisning till ovan anförda skäl får styrelsen vörd- samt hemställa, att k. skolöverstyrelsen måtte framlägga förslag till ändring av par. 31 mom. 3 i fortsättningsskolstadgan i riktning, att det förbud mot kroppslig bestraffning av felande lärjunge, som nämnda moment föreskriver, måtte utgå."

Stockholm den 3 maj 1934. ²

För Sverges Folkskolläraryförbund

Henning Lind
Ordförande.

Leander Wallerius
Sekreterare.